

Centralna banka Bosne i Hercegovine

Na osnovu člana 2. stava 3. tačke h. i članova 39. i 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i člana 4. stava (3) Odluke o povlačenju iz opticaja novčanica apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka puštenih u opticaj u periodu od 1998. do 2009. godine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/24) Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 11. sjednici održanoj dana 31.10.2025. godine, donosi

ODLUKU

o postupanju i načinu zamjene novčanica konvertibilne marke koje su povučene iz opticaja

Član 1.

(Predmet Odluke)

(1) Ovom odlukom utvrđuje se način postupanja u procesu zamjene novčanica konvertibilne marke (u daljnjem tekstu: KM) koje su povučene iz opticaja i prestale biti zakonsko sredstvo plaćanja (u daljnjem tekstu: vanopticajne KM novčanice), a koja se vrši u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka).

(2) Vanopticajne KM novčanice iz stava (1) ovog člana su definisane Odlukom o povlačenju iz opticaja novčanica apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka puštenih u opticaj u periodu od 1998. do 2009. godine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/24).

Član 2.

(Rokovi za zamjenu vanopticajnih KM novčanica)

(1) Zamjenu vanopticajnih KM novčanica obavljaju komercijalne banke u periodu od 1. januara 2025. godine do 31. decembra 2025. godine u skladu s Odlukom iz člana 1. stav (2) ove odluke.

(2) Zamjenu vanopticajnih KM novčanica nakon isteka roka iz stava (1) ovog člana obavljat će Centralna banka u periodu od 1. januara 2026. godine do 31. decembra 2035. godine.

Član 3.

(Način i mjesto zamjene vanopticajnih KM novčanica)

(1) U periodu iz člana 2. stava (2) ove odluke vanopticajne KM novčanice mogu se zamijeniti ličnim dolaskom u organizacione jedinice Centralne banke koje u svom sastavu imaju organizacioni oblik za trezorske poslove koji obavlja poslove vještačenja novca, kako slijedi:

- a) Odjeljenje trezora Centralnog ureda Centralne banke, Maršala Tita br. 25, Sarajevo,
- b) Odjeljenje za trezorske poslove Glavne banke Republike Srpske Centralne banke BiH, Vidovdanska br. 19, Banja Luka.

(2) Podnosilac zahtjeva za zamjenu vanopticajnih KM novčanica (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) može biti svako fizičko ili pravno lice koje želi izvršiti zamjenu.

(3) Ukoliko je vrijednost vanopticajnih KM novčanica koje se podnose na zamjenu manja od 5.000,00 KM, podnosilac zahtjeva je dužan dokazati svoj identitet, a što se vrši uvidom u službeni identifikacijski dokument (lična karta ili pasoš) i/ili iz drugih važećih javnih isprava, dokumenata i registara, prilikom čega Centralna banka prikuplja podatke o imenu i prezimenu i jedinstvenom matičnom broju fizičkog lica, odnosno nazivu i identifikacionom broju pravnog lica.

(4) Ukoliko vrijednost vanopticajnih KM novčanica koje se podnose na zamjenu iznosi 5.000,00 KM ili više, podnosilac zahtjeva je dužan uz novčanice podnijeti „Zahtjev za zamjenu vanopticajnih KM novčanica“, na Obrascu 1-Z koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

(5) Ako se na zamjenu dostavljaju vanopticajne KM novčanice u vrijednosti od 20.000,00 KM ili više, potrebno je najaviti dolazak najmanje 48 sati prije dolaska u organizacione jedinice iz stava (1) ovog člana na adrese elektronske pošte zamjena.novcanica.km.sa@cbbh.ba ukoliko se zamjena obavlja u Sarajevu, odnosno zamjena.novcanica.km.bl@cbbh.ba ukoliko se zamjena obavlja u Banjoj Luci.

(6) Zamjena vanopticajnih KM novčanica obavlja se svaki radni dan u periodu od 10,00 do 14,00 sati. Zamjena se u pravilu obavlja isti dan u jednom terminu, izuzev za iznose vanopticajnih KM novčanica u vrijednosti od 20.000,00 KM ili većoj i/ili radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za zamjenu vanopticajnih KM novčanica, u kojim slučajevima se podnosiocu zahtjeva izdaje „Potvrda o zaprimljenim i zadržanim vanopticajnim KM novčanicama“, na Obrascu 2-PoZ koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio. Centralna banka utvrđuje jesu li ispunjeni uslovi za zamjenu vanopticajnih KM novčanica u roku od 60 (šezdeset) dana od dana zaprimanja i zadržavanja novčanica.

(7) Isplata se vrši u novčanicama KM pri čemu apoensku strukturu isplaćenih novčanica određuje organizacioni oblik za trezorske poslove gdje se vrši zamjena.

Član 4.

(Uslovi zamjene vanopticajnih KM novčanica)

(1) Ukoliko se zamjenjuju vanopticajne KM novčanice koje su cjelovite, autentične, bez znakova oštećenja ili obojenja, Centralna banka pri zamjeni novčanica:

- a) obavlja provjeru autentičnosti novčanica na uređajima za provjeru autentičnosti ili ručno od strane osposobljenog službenika, uz primjenu opreme za provjeru autentičnosti;
- b) u vrijednosti od 5.000,00 KM ili većoj, bez obzira da li je riječ o jednokratnoj zamjeni ili više zamjena koje ukupno dosežu vrijednost od 5.000,00 KM ili veću – prikuplja:
 - za fizičko lice podatke iz tačaka a) do h) stava (3) ovog člana,
 - za pravno lice podatke iz tačaka a), b), c), g) i h) stava (3) ovog člana;
- c) u vrijednosti od 20.000,00 KM ili većoj, bez obzira da li je riječ o jednokratnoj zamjeni ili više zamjena koje ukupno dosežu vrijednost od 20.000,00 KM ili veću – pored podataka iz tačke b) ovog stava prikuplja i za fizička i pravna lica podatke iz tačaka i) i j) stava (3) ovog člana;
- d) nezavisno od iznosa koji podnosilac želi zamijeniti, kada postoje indikatori za zamjenu gotovog novca koji upućuju na sumnju da je izvršeno krivično djelo vezano za novčanice koje se podnose na zamjenu, prikuplja podatke iz tačke c) ovog stava.

(2) Ukoliko se zamjenjuju vanopticajne KM novčanice koje su oštećene, zamjena se obavlja u skladu s procedurom utvrđenom Odlukom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je neprikladan za optičaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca („Službeni glasnik BiH“, br. 88/24), prilikom čega se prikupljaju i podaci iz tačaka b) do d) stava (1) ovog člana. Prilikom zamjene novčanica iz ovog stava uz „Zahtjev za zamjenu oštećenog novca u KM“ propisan Odlukom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je neprikladan za optičaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca podnosi i „Zahtjev za zamjenu vanopticajnih KM novčanica“ iz ove odluke.

(3) Centralna banka pri zamjeni novčanica konvertibilne marke iz stavova (1) i (2) ovog člana prikuplja od podnosioca zahtjeva:

- a) ime i prezime fizičkog lica / naziv pravnog lica (iz sudskog ili drugog nadležnog registra);

- b) jedinstveni matični broj, odnosno za lica koja nemaju jedinstveni matični onda identifikacioni broj iz identifikacionog dokumenta na osnovu kojeg se utvrđuje identitet lica / identifikacioni broj pravnog lica;
 - c) prebivalište fizičkog lica, odnosno sjedište pravnog lica (država, grad, ulica i broj);
 - d) naziv i broj identifikacionog dokumenta, država izdavaoca;
 - e) dan, mjesec i godina rođenja;
 - f) državljanstvo;
 - g) broj telefona;
 - h) adresa elektronske pošte (ako postoji);
 - i) porijeklo gotovog novca koji se dostavlja na zamjenu;
 - j) informacije o djelatnosti ili zanimanju.
- (4) Centralna banka, pored prikupljanja podataka iz stava (1) ovog člana za podnosioca zahtjeva, ukoliko zahtjev podnosi zakonski zastupnik ili punomoćnik, prikuplja i podatke iz tačaka a) do h) iz stava (3) ovog člana i za zakonskog zastupnika ili punomoćnika, koji je uz podnošenje zahtjeva dužan dokazati svoj identitet i dostaviti dokaz o ovlaštenju za zastupanje, odnosno urednu punomoć.
- (5) Kada Centralna banka prikuplja podatke iz stavova (3) i (4) ovog člana, podnosilac zahtjeva je dužan dostaviti svu dokumentaciju, raspoloživu zavisno od izvora, a kojom potvrđuje da su njegovi navodi o porijeklu gotovog novca koji se donosi na zamjenu istiniti.
- (6) Centralna banka podatke iz stavova (3) i (4) ovog člana utvrđuje uvidom u važeći identifikacioni dokument (lična karta ili pasoš) neposredno od podnosioca, te iz drugih važećih javnih isprava, dokumenata i registara.
- (7) Centralna banka utvrđuje popis indikatora za zamjenu gotovog novca iz stava (1) tačke d) ovog člana.
- (8) Centralna banka će izvršiti zamjenu vanoptičajnih KM novčanica samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi iz ovog člana, i to kada:
- a) provjerom autentičnosti utvrdi da su vanoptičajne KM novčanice autentične;
 - b) utvrdi da je podnosilac zahtjeva dostavio sve potpune podatke i učinio vjerovratnim navode o porijeklu gotovog novca.

Član 5.

(Potvrda o isplati novčanica po osnovu zamjene vanoptičajnih KM novčanica)

- (1) Centralna banka će podnosiocu zahtjeva izdati „Potvrdu o isplati novčanica po osnovu zamjene vanoptičajnih KM novčanica“, na Obrascu 3-PoI koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.
- (2) Potvrda iz stava (1) ovog člana sadrži najmanje sljedeće elemente:
- a) iznos i količinu KM novčanica po osnovu izvršene zamjene vanoptičajnih KM novčanica,
 - b) mjesto i datum zamjene,
 - c) broj potvrde,
 - d) potpis službenika Centralne banke,
 - e) napomenu da se potvrda ne može koristiti kao dokaz o porijeklu novca.

Član 6.

(Postupanje Centralne banke sa sumnjivim i krivotvorenim novčanicama)

- (1) Centralna banka zadržava sumnjive novčanice koje zaprimi ili koje izdvoji pri izvršavanju poslova zamjene novčanica u svrhu provedbe tehničke analize.
- (2) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da su sumnjive novčanice KM krivotvorene, iste će zadržati.

(3) Centralna banka će, u skladu s važećim procedurama, podnosioca zahtjeva i organe nadležne za istragu krivičnih djela obavijestiti o postupanju iz stava (2) ovog člana.

Član 7.

(Obavještavanje drugih organa)

(1) Ukoliko postoje indikatori da su na zamjenu dostavljene novčanice za koje se sumnja da su povezane s krivičnim djelom pranja novca i finansiranja terorizma, Centralna banka će u cilju sprečavanja istih obavijestiti Finansijsko-obavještajni odjel Agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine i dostaviti podatke o podnosiocu zahtjeva koje je prikupila u skladu s članom 4. ove odluke.

(2) Centralna banka će postupiti na način naveden u stavu (1) ovog člana i u slučaju kada se na zamjenu dostave novčanice u vrijednosti od 20.000,00 KM ili većoj, bez obzira na to da li je riječ o jednokratnoj zamjeni ili više zamjena koje ukupno dosežu vrijednost od 20.000,00 KM ili veću.

Član 8.

(Obrasci)

Sastavni dio ove odluke čine sljedeći prilozi:

- a) **Obrazac 1-Z** - „Zahtjev za zamjenu vanopticajnih KM novčanica“
- b) **Obrazac 2-PoZ** - „Potvrda o zaprimljenim i zadržanim vanopticajnim KM novčanicama“ i
- c) **Obrazac 3-PoI** - „Potvrda o isplati novčanica po osnovu zamjene vanopticajnih KM novčanicama“.

Član 9.

(Stupanje na snagu)

(1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivat će se od 1. januara 2026. godine.

(2) Ova odluka objavit će se i u „Službenim novinama Federacije BiH“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

Broj: UV-122-02-1-1696-3/25
Sarajevo, 31.10.2025. godine

Predsjedavajuća
Upravnog vijeća Centralne banke
Bosne i Hercegovine
GVERNERKA
dr. Jasmina Selimović



Broj:

Mjesto i datum:

Na osnovu Odluke o postupanju i načinu zamjene novčanica konvertibilne marke koje su povučene iz opticaja, podnosi se:

Z A H T J E V
za zamjenu vanopticajnih KM novčanica

I PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA

Ime i prezime fizičkog lica /naziv pravnog lica:	
JMB/JIB:	
Prebivalište fizičkog lica /sjedište pravnog lica (ulica i broj):	
Grad, država:	
Naziv i broj identifikacionog dokumenta, država izdavaoca:	
Dan, mjesec i godina rođenja:	
Državljanstvo:	
Telefon:	
Adresa elektronske pošte (ako postoji):	

I-a DODATNI PODACI O PODNOSIOCU – SAMO ZA IZNOSE IZNAD 20.000,00 KM

Porijeklo novčanica koje se dostavljaju na zamjenu:	
Zanimanje/djelatnost:	

II SPECIFIKACIJA VANOPTICAJNIH KM NOVČANICA ZA ZAMJENU

APOEN	KOLIČINA	VRIJEDNOST
100		
50		
20		
10		
UKUPNO:		

Podnosilac zahtjeva:

*Zahtjev se podnosi u jednom originalnom primjerku koji zadržava Centralna banka Bosne i Hercegovine.

*Za vanopticajne KM novčanice koje su oštećene, uz podnošenje ovog zahtjeva se podnosi i uredno popunjen „Zahtjev za zamjenu oštećenog novca u KM“ propisan Odlukom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je neprikladan za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca.

*Ukoliko podnosilac zahtjeva podnosi novčanice na zamjenu putem zakonskog zastupnika ili opunomoćenika, uz zahtjev se dostavlja dokaz o ovlaštenju za zastupanje/punomoć.

*Vlastitim potpisom potvrđujem da sam upoznat da će Centralna banka Bosne i Hercegovine ukoliko utvrdi da u skladu s Odlukom o postupanju i načinu zamjene novčanica konvertibilne marke koje su povučene iz opticaja nisu ispunjeni uslovi za zamjenu vanopticajnih KM novčanica, zadržati predate vanopticajne KM novčanicama bez ikakve naknade.

*Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću kao podnosilac ovog zahtjeva vlastitim potpisom potvrđujem da su upisani tačni i potpuni podaci.

Obrazac 1-Z



Broj:

Mjesto i datum:

Na osnovu Odluke o postupanju i načinu zamjene novčanica konvertibilne marke koje su povučene iz opticaja, izdaje se:

P O T V R D A
o zaprimljenim i zadržanim vanopticajnim KM novčanicama

Vanopticajne KM novčanice primljene dana _____ po zahtjevu broj _____ privremeno su zadržane radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za zamjenu vanopticajnih KM novčanica.

Potvrđuje se da su zaprimljene i zadržane vanopticajne KM novčanice kako slijedi:

APOEN	KOLIČINA	VRIJEDNOST
100		
50		
20		
10		
UKUPNO:		

Centralna banka Bosne i Hercegovine utvrđuje jesu li ispunjeni uslovi za zamjenu vanopticajnih KM novčanica u roku od 60 (šezdeset) dana od dana zaprimanja i zadržavanja novčanica.

Preuzeo:

Predao:

Službenik Centralne banke
Bosne i Hercegovine

Podnosilac zahtjeva

*Isplata novčanica će se obaviti na osnovu Potvrde o isplati novčanica po osnovu zamjene vanopticajnih KM novčanica – obrazac 3-PoI.



Broj:

Mjesto i datum:

Na osnovu Odluke o postupanju i načinu zamjene novčanica konvertibilne marke koje su povučene iz opticaja, izdaje se:

P O T V R D A
o isplati novčanica po osnovu zamjene vanopticajnih KM novčanica

Nakon kontrole i utvrđivanja osnova za zamjenu izvršena je isplata po osnovu zamjene vanopticajnih KM novčanica, u novčanicama kako slijedi:

APOEN	KOLIČINA	VRIJEDNOST
100		
50		
20		
10		
UKUPNO:		

Predao:

Preuzeo:

Službenik Centralne banke
Bosne i Hercegovine

Podnosilac zahtjeva

***NAPOMENA: Potvrda se izdaje kao dokaz o zamjeni vanopticajnih KM novčanica i ne može se koristiti kao dokaz o porijeklu novca koji je dostavljen na zamjenu.**